

Exempel 6

Bestäm den lösning till ekvationen

$$y'' - y = x(e^x + 1)$$

för vilken gäller att $y(0) = y'(0) = 0$.

Lösning: Vi börjar som alltid med att lösa den karakteristiska ekvationen för att bestämma y_h .

$$P(r) = r^2 - 1 = 0 \iff r = \pm 1 \iff y_h = C_1 e^x + C_2 e^{-x}.$$

För att bestämma y_p skriver vi $x(e^x + 1) = x + xe^x$ och bestämmer partikulärlösningar y_{p1} och y_{p2} sådana att

$$P(D)y_{p1} = x \quad \text{och} \quad P(D)y_{p1} = xe^x.$$

Då ekvationen är linjär följer via superposition att

$$y_p = y_{p1} + y_{p2}.$$

1 / 3

Exempel 6

För att lösa $P(D)y_{p1} = x$ ansätter vi

$$\begin{aligned} y_{p1} = Ax + B &\implies y'_{p1} = A \implies y''_{p1} = 0 \implies \\ y'' - y = 0 - Ax - B = -Ax - B = x &\iff A = -1, B = 0, \end{aligned}$$

dvs $y_{p1} = -x$. För att bestämma y_{p2} observerar vi att e^x förekommer i både högerled och y_h , vilket föranleder en annan ansats än standardansatsen. Här måste man göra ansatsen $y_{p2} = (Ax^2 + Bx)e^x$. För att slippa tänka på sådant ansätter vi istället $y_{p2} = e^x z(x)$ och använder förskjutningsregeln.

2 / 3

Exempel 6

Då $P(r) = r^2 - 1 = (r + 1)(r - 1)$ fås

$$\begin{aligned} P(D)y_{p2} = P(D)(e^x z) = e^x P(D + 1)z = xe^x &\iff \\ \iff P(D + 1)z = ((D + 1) + 1)((D + 1) - 1)z = & \\ = (D + 2)Dz = z'' + 2z' = x. & \end{aligned}$$

Med $z = Ax^2 + Bx$ fås $z' = 2Ax + B$ och $z'' = 2A$ som insatt i ekvationen ger

$$2A + 2(2Ax + B) = 4Ax + 2A + 2B = x = 1 \cdot x + 0 \iff$$

$$\iff \begin{cases} 4A = 1 \\ 2A + 2B = 0 \end{cases} \iff \begin{cases} A = \frac{1}{4} \\ B = -A = -\frac{1}{4} \end{cases} \implies$$

$$\implies z = \frac{1}{4}(x^2 - x) \implies y_{p2} = \frac{1}{4}(x^2 - x)e^x$$

så att $y = y_h + y_{p1} + y_{p2} = C_1 e^x + C_2 e^{-x} - x + \frac{1}{4}(x^2 - x)e^x$. 3 / 3